

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia, 25 października 2022 roku

Sąd Rejonowy w Puławach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Elżbieta Wojciechowska

Protokolant: Starszy Sekretarz Sądowy Marzanna Ruszak

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2022 roku w Puławach

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko A. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. K. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 1259,44 zł (tysiąc dwieście pięćdziesiąt dziewięć złotych czterdzieści cztery grosze);

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. na rzecz pozwanej A. K. kwotę 2981,34 zł (dwa tysiące dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych trzydzieści cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Sądu Rejonowego Elżbieta Wojciechowska

Sygn. akt I C 212/21

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. złożył pozew przeciwko A. K. do Sądu Rejonowego w Puławach w dniu 31 października 2019 roku. Żądał zasądzenia kwoty 16308,01 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie równym dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 23 października 2019 roku do dnia zapłaty. Wniósł także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

Powód w uzasadnieniu podał, że pozwana zobowiązała się do zapłaty kwoty 16308,01 zł w dniu 22 października 2019 roku poprzez podpisanie weksła. Powód wezwał pozwaną wezwaną do jego wykupienia jednak pozwana nie dokonała żadnej wpłaty. Powód wskazał, że weksel został wystawiony na zabezpieczenie zwrotu zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej w dniu 11 września 2018 roku, a na dochodzoną kwotę składa się suma pozostałych do zapłaty rat pożyczki oraz należne maksymalne odsetki za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia w płatności rat. Powód wskazał, że roszczenie stało się wymagalne w dniu 23 października 2019 roku (pozew k. 3-4).

W piśmie z dnia 29 stycznia 2020 roku (data nadania pocztowego) powód podkreślił, że dochodzi roszczeń na podstawie weksla jako zobowiązania abstrakcyjnego. Wskazał, że weksel został wypełniony prawidłowo zgodnie z deklaracją wekslową, a umowa zawarta z pozwaną nie zawierała klauzul niedozwolonych (pismo k. 22 – 25).

W dniu 6 kwietnia 2021 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Puławach uwzględnił pozew wydając nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz k. 88).

Pozwana A. K. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa i podnosząc zarzut nieudowodnienia roszczenia co do zasady i co do wysokości, braku wymagalności roszczenia z uwagi na nie doręczenie oświadczenia o wypowiedzeniu, przedwczesności roszczenia dochodzonego pozwem – niezgodności z deklaracją wekslową wypełnienia weksla przed skutecznym wypowiedzeniem umowy pożyczki oraz niezgodnie z deklaracją wekslową nie wezwanie pozwanej do zapłaty zaległości przed wypełnieniem weksla oraz o stosowanie przez pożyczkodawcę w treści umowy klauzul niedozwolonych. Wniosła o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania (sprzeciw k. 93 – 96).

Powód podtrzymał powództwo wskazując, że koszty pożyczki mieściły się w granicach dozwolonych prawem. Wskazał, że w przypadku przyjęcia przez sąd, że nie doszło do wymagalności całości roszczenia, wniósł o zasądzenie na podstawie umowy pożyczki rat wymagalnych na podstawie umowy pożyczki wymagalnych na dzień zamknięcia rozprawy.

Pełnomocnik pozwanej podniósł, że pożyczkodawca nie ma prawa domagać się wynagrodzenia umownego tj. odsetkowego i prowizyjnego w wysokości przewidzianej w umowie, które powinno ulec zmniejszeniu proporcjonalnie do okresu, w jakim umowa wiązała strony. Podniósł, że pozaodsetkowe koszty kredytu mają na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W dniu 10 września 2018 roku A. K. zawarła pisemną umowę pożyczki nr (...) z (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B.. Pożyczka została udzielona w oparciu o wnioski o udzielenie pożyczki, ponadto pozwana wniosła o przyznanie jej usługi (...). Na mocy tej pożyczki (...) S.A. udzielił jej pożyczkę w kwocie 16500 zł, w tym 8250 zł przelał na jej rachunek bankowy, natomiast pozostała kwota została przeznaczona na skredytowanie kosztów pożyczki. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 20064,00 zł, spłata przewidziana została w 48 równych ratach miesięcznych w kwotach po 418 zł. Pożyczka oprocentowana została według stałej stopy oprocentowania 9,90% w skali roku. Na koszty pożyczki składały się: opłata przygotowawcza w kwocie 129,00 zł wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 6821 zł oraz opłata za usługę (...) w kwocie 1300 zł. Do umowy dołączony został harmonogram spłat, w którym wskazano termin zapłaty kolejnych rat, odsetek oraz wysokość raty. Termin płatności pierwszej raty przypadał na dzień 20 października 2018 roku, zaś termin płatności ostatniej raty przypadał na dzień 20 września 2022 roku. Umowa przewidywała, że w przypadku nie spłacenia w terminie poszczególnych rat lub ich części, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od której pożyczkodawca będzie pobierał odsetki w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie (dowód: wniosek k. 29 – 32, umowa k. 33-34 harmonogram spłat k. 36, potwierdzenie dokonania przelewu k. 127).

Umowa przewidywała uprawnienie dla dającego pożyczkę do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej raty przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania (dowód: umowa pkt. 8 k. 33-34).

„Twój pakiet” uprawniał A. K. do jednorazowego w całym okresie kredytowania skorzystania według własnego wyboru z bezpłatnego odroczenia maksymalnie dwóch terminów płatności rat albo bezpłatnego obniżenia o 50 % maksymalnie czterech kolejnych rat przy czym odroczone raty bądź ich części miały być płatne w dodatkowym okresie kredytowania. Ponadto pożyczkodawca zobowiązał się na podstawie powyższego pakietu do wysyłania powiadomień SMS o przelewie pożyczki, o terminie płatności raty oraz o zaksięgowaniu płatności raty na koncie pożyczkodawcy oraz skracał maksymalny termin postawienia pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy do 10 dni roboczych, podczas gdy zgodnie z umową, w razie nie skorzystania z usługi (...) termin postawienia pożyczki do dyspozycji biorącego pożyczkę wynosił 14 dni (dowód: wniosek o objęcie usługą (...) k. 31)

Na zabezpieczenie roszczeń wynikających z zawartej umowy pożyczki A. K. wystawiła w dniu 11 września 2018 roku weksel własny in blanco nie na zlecenie. Weksel nie zawierał zastrzeżonego obowiązku zapłat odsetek od sumy wekslowej (dowód: weksel k. 5).

A. K. upoważniła (...) S.A. do wypełnienia weksła zgodnie z sporządzoną deklaracją wekslową tj. dającego pożyczkę do wpisania domicylatu i wypełnienia weksła na sumę odpowiadającą zadłużeniu wobec pożyczkodawcy wynikającą z umowy pożyczki gdy:

a) opóźnienie w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania;

b) po upływie 14 dni od wypowiedzenia w trybie natychmiastowym przez pożyczkodawcę w wyniku złożenia przez A. K. nieprawdziwych oświadczeń lub podania nieprawdziwych danych we wniosku o udzielenie pożyczki lub w dokumentacji pożyczkowej lub w razie posłużenia się przez nią fałszywym lub przerobionym dokumentem w celu uzyskania pożyczki;

c) w razie złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy pożyczki i w przypadku braku zaksięgowania zwrotu środków z tytułu pożyczki w terminie 30 dni od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy, lub odsetek dziennych od tej kwoty oraz upływu 7 dni od wezwania A. K. do zapłaty należnych pożyczkodawcy środków (dowód: deklaracja wekslowa k. 6).

A. K. na poczet spłaty pożyczki dokonała wpłat:

- kwoty 420 zł w dniu 31 października 2018 roku;
- kwoty 420 zł w dniu 27 listopada 2018 roku,
- kwoty 420 zł w dniu 7 stycznia 2019 roku;
- kwoty 450 zł w dniu 5 lutego 2019 roku;
- kwoty 400 zł w dniu 11 marca 2019 roku;
- kwoty 420 zł w dniu 12 kwietnia 2019 roku;
- kwoty 860 zł w dniu 6 maja 2019 roku;
- kwoty 400 zł w dniu 3 lipca 2019 roku (dowód: zestawienie wpłat k. 27).

Odsetki maksymalne za opóźnienie w dacie zawarcia umowy do dnia jej wypowiedzenia wynosiły 14 % (wiedza powszechna, także umowa k. 33-34).

Termin płatności I raty przypadał na sobotę, wobec czego został przesunięty na dzień 21 października 2018 roku. Pierwsza z wpłat A. K. całkowicie pokryła I ratę wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie należnymi za okres opóźnienia w spłacie raty (tj. od kwoty 144 zł za okres od 23 października 2018 roku do 31 października 2018 roku wg. 14 % stawki procentowej w skali roku odpowiadającej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie) w kwocie 1,44 zł. Po zaliczeniu wpłaty pozostała nadpłata w kwocie 0,56 zł.

II rata została pokryta z nadpłaty, co do kwoty 0,56 zł. Pozostała część II raty (417,44 zł) została pokryta z wpłaty dokonanej w dniu 27 listopada 2018 roku. II rata w części ponad 0,56 zł została uiszczona po terminie, który przypadał na dzień 20 listopada 2018 roku. Umowne odsetki za opóźnienie w spłacie drugiej raty wg. 14 % stawki procentowej w skali roku wyniosły 1,12 zł. Po wpłacie 420 zł i zaliczeniu jej na poczet raty i odsetek za opóźnienie pozostała nadpłata w kwocie 1,44 zł.

III rata, której termin przypadał 18 grudnia 2018 roku została uiszczona co do kwoty 1,44 zł za nadpłaty oraz w pozostałej części z wpłaty dokonanej w dniu 7 stycznia 2019 roku. Co do kwoty 416,56 zł została uiszczona po terminie.

Odsetki umowne za okres opóźnienia wyniosły 2,88 zł. Po zaliczeniu wpłaty z dnia 7 stycznia 2019 roku pozostała nadpłata w kwocie 0,56 zł.

IV rata z terminem płatności na dzień 20 stycznia 2019 roku, w kwocie 418 zł, została pokryta co do 0,56 zł za nadpłaty, zaś w pozostałym zakresie z wpłaty z dnia 5 lutego 2019 roku. Wpłata to wynosiła 450 zł, zaś wysokość raty wynosiła po pomniejszeniu o nadpłatę kwotę 417,44 zł. Kwota to została uiszczona po terminie, który przypadał na dzień 20 stycznia 2019 roku. Odsetki umowne za opóźnienie wyniosły 2,40 zł. Po zaliczeniu wpłaty z dnia 5 lutego 2019 roku na poczet IV rata pozostała nadpłata w kwocie 30,16 zł.

V rata z terminem płatności na dzień 20 lutego 2019 roku, została pokryta w terminie, co do kwoty 30,16 zł z nadpłaty zaś co do pozostałej kwoty 387,82 zł po terminie w dniu 11 marca 2019 roku. Odsetki za okres opóźnienia w płatności V raty wyniosły 2,87 zł. Po zarachowaniu wpłaty z dnia 11 marca 2019 roku pozostała nadpłata w kwocie 9,33 zł.

VI rata z terminem płatności na dzień 20 marca 2019 roku została w terminie uiszczona z nadpłaty, co do kwoty 9,33 zł, zaś co do kwoty 408,67 zł z opóźnieniem z wpłaty z dnia 12 kwietnia 2019 roku. Odsetki umowne za okres opóźnienia wyniosły 2,83 zł. Po zaliczeniu wpłaty z dnia 12 kwietnia 2019 roku w wysokości 7,72 zł.

VII rata zgodnie z harmonogramem przypadała na sobotę 20 kwietnia 2019 roku, w związku z czym termin jej płatności został przesunięty na dzień 22 kwietnia 2019 roku. Rata VII została zapłacona w terminie z nadpłaty w kwocie 7,72 zł, natomiast w pozostałej części tj. 410,28 zł z opóźnieniem w dniu 6 maja 2019 roku. Odsetki za okres opóźnienia od kwoty 410,28 zł wynosiły 2,05 zł. Po zaliczeniu powyższej wpłaty na poczet VII raty powstała nadpłata w kwocie 447,67 zł.

VIII rata, której termin przypadał na dzień 20 maja 2019 roku została pokryta w całości, w terminie z nadpłaty z wpłaty z dnia 6 maja 2019 roku. Po jej zarachowaniu na poczet VIII raty powstała nadpłata w kwocie 29,67 zł.

IX rata, przypadała zgodnie z harmonogramem na 20 czerwca 2019 roku tj. na Boże Ciało, wobec czego termin jej płatności został przesunięty na dzień 21 czerwca 2019 roku. Co do kwoty 29,67 zł została pokryta z nadpłaty. Pozostała część została uregulowana z opóźnieniem w dniu 3 lipca 2019 roku. Odsetki umowne za opóźnienie wyniosły 1,79 zł. Po zaliczeniu wpłaty z dnia 3 lipca 2019 roku na poczet IX raty oraz odsetek za opóźnienie pozostała nadpłata w kwocie 9,88 zł.

Termin płatności X raty zgodnie z harmonogramem przypadał na dzień 20 lipca 2019 roku. Z uwagi na to, że wypadał w sobotę, został przesunięty na dzień 22 lipca 2019 roku. Została pokryta jedynie częściowo z nadpłaty w kwocie 9,88 zł. W pozostałej części X rata w kwocie 408,12 zł nie została zapłacona przez A. K.. XI i XII raty nie zostały zapłacone w żadnej części. Odsetki za opóźnienie w zapłacie X raty od kwoty 408,12 zł za okres od 23 lipca 2019 roku do dnia 22 września 2019 roku wynosiły kwotę 9,71 zł. Odsetki za opóźnienie zapłacie XI raty za okres od 21 sierpnia 2018 roku do dnia 22 września 2019 roku wynosiły 5,29 zł, zaś odsetki za opóźnienie w płatności XII raty od dnia następującego po terminie płatności raty tj. od 21 września 2019 roku do dnia 22 września 2019 roku wynosiły 0,32 zł. Łącznie na dzień 22 września 2019 roku zaległość A. K. wynosiła 1259,44 zł, na którą składała się część X raty (408,12 zł), raty XI i XII w całości (2 x 418 zł) oraz odsetki za opóźnienie od powyższych kwot od dnia następującego po terminie płatności poszczególnych rat do dnia 22 września 2019 roku w w/w wysokościach

(dowód: zestawienie wpłat k. 27, umowa k. 33-34 harmonogram spłat k. 36).

Pismem datowanym na dzień 20 sierpnia 2019 roku, doręczonym w dniu 23 sierpnia 2019 roku (...) S.A. wezwało A. K. do zapłaty kwoty 808 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma pod rygorem wypowiedzenia umowy i postawienia jej w stan wymagalności (dowód: wezwanie do zapłaty k. 38, wyciąg z książki nadawczej k. 39 – 41, wydruk z śledzenia przesyłek k. 42).

(...) S.A. z siedzibą w B. uzupełnił weksel na kwotę 16308,01 zł wskazując jako termin zapłaty dzień 22 października 2019 roku (dowód: weksel k. 5, wypowiedzenie umowy z wezwaniem do wykupu weksla k. 7).

W dniu 22 września 2019 roku (...) S.A. wypowiedziało A. K. umowę pożyczki z zachowaniem terminu wypowiedzenia wynoszącym 30 dni i jednocześnie zawiadomił o wypełnieniu weksla in blanco. Wezwał do wykupu weksla w terminie 30 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. W wypowiedzeniu błędnie wskazano, że na dzień złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu dług wynosi 16 308,01. Wymagalne zadłużenie na datę wypełnienia weksla wynosiło 1259,44 zł. Wypowiedzenie wraz z wezwaniem do wykupu weksla doręczono A. K. w dniu 26 września 2019 roku. Całe zadłużenie z tytułu pożyczki stało się wymagalne po upływie 30 dni od daty doręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu tj. w dniu 24 października 2019 roku (dowód: oświadczenie o wypowiedzeniu z wezwaniem do wykupu weksla k. 7, zestawienie wpłat k. 27, umowa k. 33-34 harmonogram spłat k. 36, wyciąg z książki nadawczej k. 44-46, śledzenie przesyłek k. 47).

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał na podstawie całokształtu materiału dowodowego złożonego przez powoda do akt. W szczególności na wekslu, umowie pożyczki, harmonogramie spłat, a także wypowiedzeniu umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksla. Sąd nie znalazł żadnych podstaw do kwestionowania oraz wiarygodności przedłożonych dokumentów. Pozwana złożyła swój podpis na wekslu, umowie, deklaracji wekslowej i wniosku o udzielenie pożyczki wraz z usługą twój pakiet. Nie kwestionowała autentyczności powyższych podpisów. Sąd oparł się również na wyciągach z książki nadawczej, mimo, że część informacji, które zawierały zostało zakryte. Jednakże nie miały one znaczenia dla rozpoznawanej sprawy i z tego względu nie pozbawiały wyciągu mocy dowodowej. W ocenie Sądu wyciągi te stanowią dowód istnienia oryginalnego księgi nadawczej. Wiarygodność powyższych wyciągów potwierdza nadto wydruk z śledzenia przesyłek oraz kopie wezwania do zapłaty i wypowiedzenia umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksla. Pozwana twierdziła, że nie mogą stanowić one dowodu dokonania wypowiedzenia, gdyż z księgi nadawczej czy też z śledzenia przesyłek nie wynika ich treść jednakże nie udowodniła swojego zarzutu, w szczególności nie wykazała by doręczone jej pisma miały inną treść. Sąd oparł się również na dowodzie w postaci zestawienia wpłat pozwanej. Wprawdzie dowód ten nie zawiera podpisu, jednakże pozwana w piśmie z dnia 22 grudnia 2021 roku (k. 134 v) przyznała, że spłaciła na rzecz powoda kwotę 3790 zł, co odpowiada sumie kwot wskazanych w zestawieniu wpłat (k. 27). Dokonanie powyższych wpłat uwiarygadnia, że pozwana zawarła z powodem umowę pożyczki.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powód (...) S.A. dochodzi roszczenia z tytułu weksla własnego, który stanowił zabezpieczenie udzielonej pozwanej A. K. pożyczki. Weksel stanowi papier wartościowy, z którym połączone jest prawo do zadania bezwarunkowego polecenia zapłaty. Przy wekslach własnych wystawca zobowiązuje się do zapłaty określonej ilości pieniędzy na rzecz wierzyciela zwanego remitentem. Zobowiązanie wekslowe jest co do zasady zobowiązaniem abstrakcyjnym, przy czym cechą abstrakcyjności zobowiązanie wekslowe uzyskuje od momentu zbycia weksla.

Weksel złożony do akt sprawy spełnia warunki formalne, które wynikają z ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe. Zawiera słowo weksel w samym tekście dokumentu, przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, nazwisko wystawy weksla własnego, posiada oznaczony termin zapłaty oraz wskazanie miejsce płatności tj. miejscowość B.. Weksel zawiera również nazwisko remitenta, datę i miejsce wystawienia weksla oraz podpis własnoręczny wystawcy. Weksel zawiera adnotację nie na zlecenie, co oznacza, że można przenieść weksel tylko w formie i ze skutkami zwykłego przelewu, przy czym w niniejszym postępowaniu nie miało to znaczenia, gdyż weksel nie został puszczony do obrotu.

Niesporne jest, że weksel złożony do akt sprawy w chwili jego wystawienia nie posiadał wszystkich cech koniecznych, był więc wekslem niezupełnym tzw. in blanco. Wystarczające, do uznania weksla za niezupełny jest by zawierał osoby odpowiedzialnej za jego zapłatę oraz słowo „weksel”. Zobowiązanie wekslowe powstaje w dacie uzupełnienia weksla w ten sposób, że posiada wszystkie wymagane prawem cechy. Uzupełnienie wywiera jednak skutek z mocą wsteczną od momentu wydania weksla. Wydanie weksla stanowi umowę na powstanie przyszłej wierzytelności wekslowej (tak Sąd Najwyższy, w sprawie sygn. akt I CSK 130/06, oraz Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w sprawie I ACa 40/20130.

W przypadku weksli gwarancyjnych wystawca upoważnia posiadacza weksla do takiego wypełnienia weksla, które wynika z wiążącego strony stosunku podstawowego, a w szczególności, że upoważnił go do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu wystawcy z tego stosunku podstawowego. Taki jest bowiem zwykle cel wręczenia weksla in blanco. Natomiast wypełnienie weksla na wyższą kwotę będzie działaniem niezgodnym z porozumieniem stron.

Zgodnie z art. 10 prawa wekslowego jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przy czym przepis ten ma zastosowanie jedynie w przypadku, gdy doszło do przeniesienia weksla w drodze indosu, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Wobec osoby, której wręczono weksel in blanco można się zasłaniać zarzutem niezgodności wypełnienia weksla z porozumieniem wekslowym bez ograniczeń. Wynika to z art. 10 prawa wekslowego a contrario.

Powód otrzymał weksel bezpośrednio od pozwanej i był uprawniony do jego wypełnienia zgodnie z deklaracją wekslową, którą pozwana złożyła w formie pisemnej. W ocenie Sądu trafne są zarzuty pozwanej, że weksel nie został wypełniony zgodnie z treścią zawartego porozumienia. Zgodnie z deklaracją wekslową, pozwana upoważniła pożyczkodawcę do wpisania domicylatu i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą jej zadłużeniu wobec pożyczkodawcy wynikającą z umowy pożyczki. Weksel został wypełniony przed wypowiedzeniem umowy tj. najpóźniej w dniu 22 września 2019 roku. Wynika to z treści wypowiedzenia, które zostało sporządzone w dniu 22 września 2019 roku, gdzie powód podał, że weksel in blanco został wypełniony (k. 7). Zgodnie z deklaracją pożyczkodawca miał prawo uzupełnić weksel jeszcze przed wypowiedzeniem umowy. Pożyczkodawca miał prawo uzupełnić weksel, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Warunek ten został spełniony, jednakże wskazana suma wekslowa w dacie uzupełnienia weksla nie odpowiadała kwocie wymagalnego zadłużenia z umowy pożyczki. Jak wynika z zestawienia wpłat oraz umowy pożyczki i harmonogramu do umowy pożyczki, na datę 22 września 2019 roku wymagalne zadłużenie A. K. wynosiło kwotę 1259,44 zł.

Cała pożyczka została postawiona w stan wymagalności dopiero z datą upływu terminu wypowiedzenia tj. w dniu 24 października 2019 roku, a więc po dacie wskazanej w wekslu jako data płatności. Weksel nie został zatem uzupełniony zgodnie z treścią deklaracji wekslowej, tj. w części, w której stanowiła ona, że pożyczkodawca jest upoważniony do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu wobec pożyczkodawcy.

Podniesienie zarzutu niezgodności dokonanego uzupełnienia z porozumieniem wekslowym finalnie doprowadziło do tego, że sąd, wydając wyrok, ograniczył odpowiedzialność dłużniczki zgodnie z treścią porozumienia i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1259,44 zł oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Żądanie zasądzenia odsetek umownych za opóźnienie tj. odsetek równych dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od daty 23 października 2019 roku do dnia zapłaty nie zasługiwało na uwzględnienie. Obowiązek zapłaty odsetek od sumy wekslowej nie został wyrażony w wekslu, zatem nie wiąże dłużniczki A. K..

Oprocentowanie sumy wekslowej zgodnie z art. 5 prawa wekslowego jest możliwe wyłącznie w wekslu, płatnym za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu. W przypadku jej zastrzeżenia, odsetki zastrzeżona na wekslu należą się od dnia następującego po dacie wystawienia weksla do dnia płatności włącznie. Stopa odsetek powinna być określona w wekslu. W braku jej określenia zastrzeżenie odsetek uważa się za nienapisane. Weksel złożony do akt nie jest płatny po okazaniu ani w pewien czas po okazaniu, wobec czego nie było możliwości w nim zastrzeżenia oprocentowania umownego. Odzwierciedla to treść weksla, gdzie nie zastrzeżono odsetek umownych za opóźnienie. Obowiązek zapłaty odsetek od sumy wekslowej niewyrażony w wekslu nie wiąże dłużników wekslowych, nawet jeżeli wynika on z umowy handlowej, która była przyczyną wystawienia weksla.

Art. 5 prawa wekslowego nie dotyczy odsetek za zwłokę w zapłacie weksla. Art. 48 prawa wekslowego stanowi, że posiadacz wekslu może żądać od zobowiązanego zwrotnie:

- 1) nieprzyjętej lub niezapłaconej sumy wekslowej wraz z odsetkami, jeżeli je zastrzeżono;
- 2) odsetek od wysokości sześć od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności;
- 3) kosztów protestu, dokonanych zawiadomień, tudzież innych kosztów;
- 4) prowizji komisowej, która w braku umowy wynosi jedną szóstą od sta od sumy wekslowej i nie może przekroczyć tej stopy. W przypadku zwrotnego poszukiwania przed płatnością będzie potrącone dyskonto od sumy wekslowej. Dyskonto oblicza się według stopy dyskontowej Banku (...) w dniu zwrotnego poszukiwania w miejscu zamieszkania posiadacza.

Określenie „sześć do sta” użyte w art. 48 prawa wekslowego oznacza 6 %. Powyższe wyliczenie ma charakter wyczerpujący. Posiadacz weksla nie ma prawa domagać się od jego wystawcy żadnych innych kosztów. Ustawa przewiduje zatem możliwość domagania się odsetek za opóźnienie od dnia następującego po dniu płatności, ale w przypadku weksli płatnych w określonym dniu wyłącznie w wysokości określonej w art. 48 pkt. 2 prawa wekslowego. Z uwagi na to, że weksel z której roszczeń dochodzi powód został wystawiony i płatny w Polsce i był płatny w określonym dniu, powód mógł dochodzić wyłącznie odsetek ustawowych za opóźnienie na podstawie art. 48 pkt. 2 prawa wekslowego, nie zaś jak wskazał w pozwie odsetek umownych za opóźnienie w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

Mając na uwadze powyższe Sąd oddalił żądanie w zakresie odsetek, jako nie wyrażonych w wekslu, a nadto niezgodnych z treścią art. 48 pkt. 2 prawa wekslowego.

Wskazać w tym miejscu należy, że powód wyraźnie zaznaczył, że domaga się roszczeń z weksla, nie zaś z umowy pożyczki. Wobec czego okoliczność, że pożyczka została postawiona w stan wymagalności po uzupełnieniu weksla nie wpływa na zakres odpowiedzialności pozwanej z tytułu zobowiązania wekslowego. W postępowaniu uproszczonym w jakim toczyła się niniejsza sprawa nie jest dopuszczalna zmiana roszczenia poprzez domaganie się zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki. Umowa pożyczki ma jedynie takie znaczenie, że dłużnik może podnosić z niej zarzuty w stosunku do powoda.

Sąd nie podzielił natomiast zarzutów pozwanego, że umowa pożyczki zawierała klauzule niedozwolone.

Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 246) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków (tak zwany depozyt nieprawidłowy). Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. W ocenie Sądu dopuszczalne jest potrącenie z kwoty pożyczki opłat związanych z jej udzieleniem. Sąd nie podzielił również zarzutu

pozwanej, że umowa przewidywała niewspółmiernie wysokie koszty prowizji i odsetek w porównaniu do kwoty udzielonej pożyczki.

Wysokość kosztów nie przekraczała dopuszczalnego ustawą tj. art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim górnego limitu. Wskazać przy tym należy, że postanowienia umowne przewidujące koszty pożyczki nie stanowią klauzul abuzywnych. Wszelkie koszty związane z zawarciem umowy są jasno wskazane w umowie. Koszty są wprawdzie znaczne, jednakże Sąd miał na uwadze, że umowa przewidywała stałe oprocentowanie oraz możliwość odroczenia płatności rat pożyczki. Zastosowanie stałego oprocentowania chroniło pozwaną przed ryzykiem zmiany stóp procentowych. Natomiast pakiet elastyczny pozwalał na uchronienie się przed popadnięciem w zwłokę w zapłacie rat, w przypadku przejściowych problemów finansowych. Możliwość odroczenia rat stanowi ochronę przed wypowiedzeniem umowy, a tym samym postawieniem w stan wymagalności całego zadłużenia. W ocenie Sądu powyższa swoista ochrona stanowi ekwiwalent dla opłaty za powyższej opisany pakiet elastyczny. Dodatkowo „elastyczny pakiet” przewidywał skrócenie okresu wypłaty pożyczki oraz dokonywanie przez powoda powiadomień w formie SMS. Powód jako przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą polegającą na udzielaniu masowych pożyczek ma prawo nie tylko pokryć ponoszone przez siebie koszty ale również osiągnąć zysk.

Sąd nie podzielił również zarzuty pozwanej, że pożyczkodawca nie ma prawa domagać się wynagrodzenia umownego tj. odsetkowego i prowizyjnego w wysokości przewidzianej w umowie, które powinno ulec zmniejszeniu proporcjonalnie do okresu, w jakim umowa wiązała strony. Koszty pożyczki zostały pokryte z pożyczki udzielonej pozwanej tj. zostały potrącone z chwilą wypłaty pożyczki. Jeśli pozwana uważa, że koszty za okres następujący po wypowiedzeniu umowy nie były należne, powinna żądać ich zwrotu na podstawie przepisów na nienależnym świadczeniu w odrębnym postępowaniu, albowiem koszty te zostały już uiszczone poprzez ich potrącenie z udzielonej kwoty pożyczki. Pozwana zaś nie zgłosiła zarzutu potrącenia, co mogłoby prowadzić do ewentualnego zmniejszenia roszczenia powoda, wobec czego nie ma dla rozstrzygnięcia sprawy znaczenia, czy faktycznie powyższe koszty przestały mieć podstawę prawną z chwilą wypowiedzenia umowy.

Reasumując, w przedmiotowej sprawie w świetle całokształtu zgromadzonego w niej materiału dowodowego przyjmując należy, iż powód, którego w tym zakresie obciążał obowiązek dowodzenia wykazał, że to pozwana wystawiła weksel własny in blanco, wykazał istnienie zobowiązania wekslowego, jednakże z uwagi na podniesiony zarzut niezgodności weksla z deklaracją wekslową, Sąd zasądził na podstawie w/w przepisów wyłącznie kwotę 1259,44 zł stanowiącą wysokość zadłużenia pozwanej na datę wypełnienia weksla.

W toku niniejszego postępowania powód poniósł koszt opłaty sądowego od pozwu w kwocie 1000 zł, koszt wynagrodzenia pełnomocnika w osobie adwokata w kwocie 3600 zł oraz koszt 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwana zaś poniosła koszt 3600 zł wynagrodzenia pełnomocnika – radcy prawnego oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Łącznie koszty postępowania wyniosły kwotę 8234 zł. Powód wygrał sprawę w 7,72 %, wobec czego Sąd rozstrzygnął o kosztach na podstawie art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia. Pozwana powinna ponieść kwotę 635,55 zł, zaś poniosła koszt 3617 zł. Z tego względu Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej na podstawie art. 100 k.p.c. kwotę 2981,34 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Sądu Rejonowego Elżbieta Wojciechowska

Sygn. akt I C 212/21

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda E. S. na adres do doręczeń wskazany na k. 147.

P., dnia 28 listopada 2022 roku Sędzia Sądu Rejonowego Elżbieta Wojciechowska